

hvad det egentlig er, det kommer an paa, da ogsaa efter min Mening vil foraarstige Misforholdene. Det er dette, at medens Præsterne paa Landet nu for en meget stor og for den største Deel lønnes med Tiende og gennem Præstegaardene, lønnes Kjøbstædernes Præster næsten ubelukkende gennem Offer og Accidenter. Men naar nu for det Første endeel af Præstegaardenes Værdi skal gaae ind i Statskassen og derved tjene til at lønne samtlige Landets Præster, saa blive Kjøbstædernes og Hovedstadens Beboere meddeeltige deri. Og naar fremdeles Tienden, som udgjør den væsentligste Deel af Præsterens Indtægt paa Landet, skal gaae ind i Statskassen, og Hovedstaden og Kjøbstæderne ligeledes blive deeltagende deri, saa vilde Resultatet blive, at Tiendehynderne først gennem Tienden kom til at udrede den største Deel af Lønningerne til Geistligheden, og dernæst i Forening med det øvrige Land kom til at udrede den manglende Deel. Dertil kan man sige, at det ved Lov kan paahvendes, at Kjøbenhavn og Kjøbstæderne skulle stude Noget til for de Fordele, som de derved kom til at nyde. Hvis der derved skal tilstudies en saa stor Deel, at den øvrige Deel af Landets Indvaanere kunde være tjent dermed, saa troer jeg, at Misforholdene vilde blive meget stor i Kjøbstæderne. Jeg troer ikke, naar man spørger Individerne i Kjøbstæderne Mand for Mand, om de ønske den nuværende Lønningsmaade for deres Præster afløst af en saadan, hvorved de gennem en fastslaaet aarlig Afgift betale Geistligheden det Samme, som de nu gjøre, jeg troer ikke, siger jeg, at der da vil være ret mange Individier, der vilde give deres Samtykke dertil. Der er forøvrigt endnu et Forhold, som jeg maaskee maa berøre; det er, saavidt jeg skjønner, ikke kommet frem tidligere. Det har staaet meget tvivlsomt for mig, hvorvidt en saadan Lønningsmaade som den, her er foreslaaet, virkelig vil tjene til at befæste Folketirken i dens nuværende Stikelse, og hvorvidt det, at ophæve det Forhold mellem Præsten og Menigheden, som nu finder Sted derved, at Præsten lever for Menigheden og lønnes af Menigheden, og i Stedet derfor at sætte Præsten som en fast lønnet Embedsmand, ikke vil bibringe Folketirken i dens nuværende

Stikelse et saadant Stød, at det fra den Side betragtet vil være usforvarligt. Jeg skal slutte med det Samme, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) gjorde i sit første Foredrag, nemlig med det Ønske, at denne Sag maa blive henblijst til en fornøjet Prøvelse, og som en af de Grunde, jeg troer stærkt kan anbefale dette, vil jeg anføre den, at den nuværende Kirkeminister sandsynlig haade føler Lust til at bidrage til Sagens Ordning og har de fornødne Kræfter dertil.

Bale: Der er under denne Sags Forhandlinger faldet Ytringer, som jeg mener bedre egne sig til Besvarelse under Forhandlingen af den følgende paa Dagsordenen opsørte Sag, hvortil jeg netop har begjært Ordet, og det er derfor kun en Bemærkning, som er falden fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro), jeg troer allerede nu paa dette Trin at maatte imøbegaae. Han sagde, at Tienden var givet til aandelige Tiendmed, men dette er en ligefrem historisk Urigtighed. Den Christendom eller den Kirke, som kom herind i Landet og foranstaltede Tienden indført, var en Christendom og en Kirke, som, hvis den mødte nu, vilde reise hele Folket imod sig. Den blev bragt ind ved Tryk udenfra paa vore Konger, og disse maatte, ledede af dette Tryk, foranstalte det Forhold oprettet, som maatte medføre, at Tienden maatte blive indført. Den er indført under Oprør og Krig, og der er flydt Blod her i Landet, for at den kunde blive indført. De, der modsatte sig det, maatte bøde Halsen derfor; de hade om, at denne Byrde kun maatte blive lagt paa een Slægt, medens den næste blev fri for den; men det kunde ikke være Andet end, at de maatte bøde sig, og nu er Forholdet, som det er. Tienderne ere gaaede over fra den Tid indtil nu; men dersom Noget vil udlede af, hvad der dengang skete, at disse Tiender skal være Sogness Tiendom og skal være givne til aandelige Formaal, er dette en complet Forvansking af de begyndende Forhold. De vare den pavelige Kirkes Tiendom indtil Reformationen; men fra den Tid af bleve de Statens Tiendom og kunne ikke være Andet. Efterat